

ע"פ 536/17 - וسام שלאלדה, עמאר אל עראמין נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

**ע"פ 536/17
ע"פ 734/17**

כבוד השופט י' עמיות
כבוד השופט מ' מוזז
כבוד השופט ג' קרא

לפני:

וسام שלאלדה
עמאר אל עראמין

המערער בע"פ 536/17
734/17 המערער בע"פ

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

שני ערעורים על גזר דיןו של בית המשפט המחוזי
בירושלים בת"פ 57987-12-15 שניתן ביום 6.12.2016
על ידי כב' השופט הבכיר א' כהן

א' בاب התשע"ג (24.7.2017)

תאריך הישיבה:

עו"ד אסמה חלבி

בשם המערער בע"פ 536/17:

עו"ד ראובן טקה

בשם המערער בע"פ 734/17:

עו"ד ארז בן אריה

בשם המשיבה:

הגב' ברכה וייס

בשם שירות המבחן:

עמוד 1

השופט ג' קרא:

1. לפנינו שני ערעורים על חומרת העונש שנגזר על המערערים בת"פ 57987-12-15 ביום 6.12.2016 על ידי בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט הבכיר א' כהן).

רקע עובדתי

2. המערערים הורשו על פי הودאותם במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות: המערער בע"פ 536/17 (להלן): המערער 1 הורשע בשלוש עבירות של סחר והספקת סם מסוכן (עבירה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה)), שיש עבירות של כניסה לישראל שלא כדין (עבירה לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל)), ארבע עבירות של סחר ועסקה אחרת בנשך (עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק)), סחר ברכב או בחלקים גנובים, מתן אמצעים לביצוע פשע וזיהוי (עבירות לפי סעיפים 413(א), 418(א) ו-498(א) לחוק, בהתאם). המערער בע"פ 734/17 (להלן: המערער 2) הורשע בשתי עבירות של סחר ועסקה אחרת בנשך.

3. על פי הסדר הטיעון בין הצדדים, עתרה המשיבה להטיל עונש מאסר של 8 שנות מאסר והמערער 1, שהוא חופשי לטיעון כראות עיניו, עתר לעונש שלא יעלה על ארבע שנות מאסר. בעניינו של המערער 2 לא היה הסדר עונשי, והמשיבה עתרה לעונש של 6 שנות מאסר בעוד הוא עצמו עתר לעונש של שנתיים מאסר בפועל.

4. המערער 1 נדון לשבע שנות מאסר; להפעלת עונש מותנה מתיק קודם בחפייה מלאה לעונשו הנוכחי; למאסר על תנאי למשך 18 חודשים אם יעבור עבירה של סחר והספקת סם מסוכן או סחר ועסקה אחרת בנשך או סחר ברכב או בחלקים גנובים או מתן אמצעים לביצוע פשע או זיהוי, תוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר; למאסר מותנה למשך 6 חודשים אם יעבור עבירה של כניסה לישראל שלא כדין בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר ולকנס בסך 20,000 ש"ח או 60 יום מאסר תחתני;

5. המערער 2 נדון ל-36 חודשים מאסר; למאסר מותנה למשך 18 חודשים אם יעבור עבירה של סחר ועסקה אחרת בנשך בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר וקנס בסך 15,000 ש"ח או 45 ימי מאסר תחתני.

6. על פי עובדות כתוב האישום המתוקן המערער 1 עמד בקשר עם סוכן משטרתי ומכר לו סם מסוכן מסווג חשיש בשלוש הزادניות שונות. באחת מהותן פגשות שאלו הסוכן את המערער 1 האם יכול להשיג עבורו אקדח. המערער 1 פנה למערער 2 והשנים סיכמו כי המערער 2 יעביר את הנשך לידי המערער 1, שיעבירו לסוכן. כשהתקשר הסוכן שוב, הציע לו המערער 1 שני אקדחים שונים, ולאחר שהסוכן בחר אחד מהם, התקשר למערער 2. כעבור מספר ימים, פנה המערער 1 לסוכן והציע לו לרכוש נשך אוטומטי. בפגישה עם הסוכן קיבל המערער 1 מידיו הסוכן סך של 12,000 ש"ח והעביר לו תחת מקלע מאולתר (האישום השישי). יומיים לאחר מכן התקשר המערער 1 לסוכן ותייחס עימיו בפגישה

עמוד 2

ובמהלכה הציע לו לרכוש כדורים לנשך, מحسנית ומשטיק קול. הסוכן הסכים ובהמשך רכש מהמעערר 1 עשרה כדורים בתמורה לסר של 500 ש"ח (האישום השבעי).

במהלך פגישה בין הסוכן למעערר 1 ביקש ממנו הסוכן להשיג לו רכב מהיר שיוכל לשורף, באמצעותה כי הוא מבקש לירות באנשיים שפגעו באביו. המערער 1 הציע להשיג לו רכב גנוב ובהמשך עידק את הסוכן כי השיג רכב כאמור, ציין כי ירכיב עליו לוחית זיהוי של רכב אחר והציג עצמו כנהג הרכב בזמן הירוי. כפי ש俱ם ביניהם, הגיע המערער 1 עם הרכב הגנוב, כאשר לרכב מספר שלדה של רכב אחד, מספר מנוע של רכב שני ולוחית זיהוי של רכב שלישי ומסר אותו לסוכן בתמורה לסר של 8,000 ש"ח (האישום התשיעי).

מספר חודשים לאחר מכן פנה הסוכן למעערר 1 וביקש ממנו להשיג אקדח עבור חבר. המערער 1 הציע שני סוגי אקדחים ולאחר מכן שהסוכן בחר באחד מהם יציר המערער 1 קשר עם המערער 2 והשניים סיכמו על מכירת נשך או אקדח לסוכן. המערער 1 הציע לסוכן אקדח והתמקח אליו על גובה התמורה תוך שהוא מתיעץ בעניין עם המערער 2, אולם העסקה לא יצאה אל הפועל משום שהסוכן סרב להעביר את התשלום מראש. כעשרה ימים לאחר מכן התקשר המערער 1 לסוכן ולאחר מכן שבירר האם העסקה עדין רלוונטית, הציע לו לרכוש נשך מסווג עוזי ושלח לו תמונה של כלי הנשך, כשבמקביל קיבל את הסכמתו של המערער 2 לתנאי העסקה. לאחר התמקחות בין המערערים לסוכן על גובה התמורה, הגיעו הצדדים לפגישה עמו כscalii הנשך ברשותם. המערער 1 נכנס לרכבו של הסוכן ומסר לו תת מקלע מאולתר וכదורים בתמורה לסר של 9,000 ש"ח וסוכם כי לאחר שהמעערר 1 ימסור לסוכן 50 כדורים נוספים, יקבל סכום נוספת של 1,000 ש"ח (האישום עשרי).

בחולוף מספר חודשים, יציר הסוכן קשר עם המערער 1 וביקש לרכוש נשך עבור חבר. המערער 1 הציע לסוכן נשך מסווג 16-. בתמורה לסר של 36,000 ש"ח. לאחר מכן, יציר המערער 1 קשר עם המערער 2 והשניים סיכמו שהמעערר 2 יעביר למעערר 1 כלי נשך והוא יעבירו לסוכן. המערער 1 יציר קשר עם הסוכן, שלח לו תמונה של כלי הנשך ואמר לו כי מחירו הוא 75,000 ש"ח. הסוכן ביקש מהמעערר 1 לברר האם ניתן להוריד את המחיר. הסוכן והמעערר 1 התמקחו על מחיר הנשך והתחממות, כאשר המערער 1 עומד בקשר עם המערער 2 ומתקבל ממנו את הסכמתו לתנאי העסקה. לבסוף סוכם כי הסוכן ישלם 58,000 ש"ח בתמורה לכלி הנשך. המערערים הגיעו למקום המפגש עם הסוכן כשבישותם הנשך והתחממות. המערער 1 נכנס לרכבו של הסוכן ומסר לו רובה סער מסווג 16-. מ. מحسנית טעונה ב 27 כדורים, כוונת טלסקופית - 88 כדורים לנשך (האישום האחד עשר).

גזר דין של בית המשפט קמא

7. בעניינו של המערער 1 קבע בית המשפט קמא שלושה מתחמי עינוי נפרדים, לפי סוג העבירות: עבירות של שהייה בלתי חוקית (6 - 12 חודשים מאסר); עבירות של סחר והספקת סם מסוון (12 - 36 חודשים מאסר) וUBEIROT הנשך, סחר ברכב ובחלקים גנובים, מתן אמצעים לביצוע פשע וחיזוף (4 ל-8 שנות מאסר), וגזר עליו עונש כולל.

בגזר הדין, עמד בית המשפט על הערכים המוגנים שנפגעו; על מדיניות הענישה הנוגנת; ועל נסיבות ביצוע העבירות. ביחס לעבירות קבוע בית המשפט כי לסוכן המשטרתי הייתה השפעה רבה על המערער 1 בבחירהו אולם דחה הטענה כי מדובר בסוכן מדייך וקבע כי העובדה שהמשטרה אפשרה לו להמשיך ולבצע עבירות יסודה בשיקולים משפטיים נכונים והיא אינה מפחיתה מחומרתן. בית המשפט תיחס גם לתסוקור שירות המבחן, שעמד על קורות חייו

עמוד 3

של המערער 1 ועל הסיבות להטילו לסמים, וכן להמליצה להטיל עליו עונש מאסר; לפגעה הצפוייה במשפחתו בשל המאסר; להשפעת השימוש בסמים על ביצוע העבירות; ונטילת אחריות למשעיו.

8. בעניינו של המערער 2 קבע בית המשפט כמו מתחם הולם אחד הנע בין 30 ל- 70 חודשים תוך שלקה בחשבונו כי חלקו היחסי בביצוע העבירה הוא גדול וכי הוא לא השפיע מהסוכן המשטרתי וכן לאור המקרה הרבה שצפויה היה להיגרם מ�行 העבירות והסיבה הכלכלית שעמדה בבסיס ביצוען.

פסקoir עדכני של שירות המבחן

9. תסקיר שירות המבחן העדכני בעניינו של המערער 1, שהוגש לעוננו, מלמד כי למורת שהמערער הביע רצון להשתתף בהליך טיפול במהלך תקופת המאסר, לא הגיע למפגשים הקבוצתיים והתרשםות הוצאות המטפל היתה כי הוא מבטא רצון מילולי בלבד להשתתבות בטיפול. עוד צוין כי המערער שובץ לתוכנית חינוך אולם לא הגיע למפגשים באופן קבוע.

טענות המערערים ועמדת המשיבה

10. המערער 1 טוען כי בית המשפט קמא שגה בקביעת מתחמי הענישה כמו גם בקביעת עונשו של המערער בתוך המתחם וכן נטען כי בית המשפט לא נתן משקל מתאים לעובדה כי העבירות בוצעו בהשפעתו הניתנת של הסוכן המשטרתי.

ביתר פירוט, נטען כי בית המשפט קבע שלושה מתחמי ענישה נפרדים לפי סוג העבירות במקום לקבוע מתחם ענישה יחיד לאור סמיכות הזמן בין המיעדים, הקשר ההדוק ביניהם והיותם חלק מהתוכנית עבריתנית אחת, שאינה אלא "תוכנית משטרתית" אחת לפני המערער שנontaקה בשל כליאתו וחודשה ביוזמת הסוכן המשטרתי לאחר שחרורו ממאסר. עוד נטען כי מתחמי הענישה שנקבעו מחמירים יתר על המידה וכן כי בית המשפט קמא בא לכל טעות בקבועו כי מדובר בש הרשעות בגין שהוא בלתי חוקית, כשלמעשה מדווח בהרשעה אחת בגין שיש עבירות. בדומה, נטען כי שגה בית המשפט קמא בהתייחסו לעברו הפלילי של המערער 1 כולל הרשעות קודמות בעבירה זו למורת שמדובר בהרשעה אחת בלבד וכן בכך שהתייחס לנסיבתו זו כשיעור בקביעת מתחם העונש ולא בקביעת העונש בתוך המתחם עצמו, כפי שמורה סעיף 40ג לחוק. עוד נטען כי בית המשפט קמא התבסס על קביעתו השגואה כי המערער 1 נדון בעבר לתקופות מאסר קצורות בעודו של דבר המערער 1 נדון לתקופת מאסר אחת בלבד.

בנוסף נטען כי לא ניתן משקל מספיק למכלול נסיבות מהותיות הקשורות ביצוע העבירות, והן כדלקמן: קביעת בית המשפט קמא לפיה השפעת הסוכן על המערער 1 הייתה רבה מאוד; העובדות העולות מעודתו של מפעיל הסוכן לפיה לא היה למשטרה חשד קונקרטי להימצאות נשק ברשות המערער והקשר עימיו חדש משיקולים מבצעיים; העליה בחומרת העבירות היא פרי יוזמתו ולחציו של הסוכן ולא באה מצד המערער; המערער לא היה האיש הקובלע לעניין העסקאות שבוצעו ונאלץ לחזור שוב ושוב למי שלחו; סוג הסם וכמותו, שלא הייתה גדולה; פועלות המשטרה תוך ניצול מצוקתו הכלכלית של המערער; וכן כי לא היה מקום לכך לumaruer תכנון מוקדם, דבר שלא עלה ולא נטען בעבודות כתוב האישום.

באשר לנסיבות שאין קשרות בbijouterie העבריות, ניתן כי לא ניתן משקל ראוי לנשיבותו האישיות של המערער 1, כפי שועלו בתסקיר שירות המבחן, שכן עלי העבריות בוצעו על רקע מצוקה אישית והתמכרות לסמנים; לעובדה כי המערער מצוי בהליך להסדרת מעמדו החוקי בישראל, דבר המקנה מחומרות העבריות של שהוא בלתי חוקית; לנכונותו לשיער לרשותו הגיעו למקור הסמים והנשקי; לפגיעה המאסר הארוך במשפחתו ובילדיו הקטנים; להודאתו ולחסכו בזמן שיפוטו; לנטיית האחירות על המעשים; ולמצבו הכלכלי הקשה.

לאור כל האמור לעיל, עותר המערער 1 לكيיזר משמעותי של עונש המאסר, להפחחת סכום הקרן ולחולוקתו לתשלומיים.

11. המערער 2 השתיית את ערעוורו על טענות ביחס למידת מעורבותו של הסוכן. לטענתו, אל מלא פעולה הסוכן שפועל כר על דעתו עצמו וללא הוראה מمفיעלו, לא היו המערערים מבצעים את עבירות הנشك. אף כי הסוכן לא שוחח שירות עם המערער 2, הרי שהמציג שיצר הסוכן היה גורם הכרחי לביצוע העבירות. לפיכך, מעורבותו המהותית של הסוכן המדיח צריכה להשתקף בගזר הדין ויש להפחית את עונשו של המערער 2 ולהקל בו במידה משמעותית הן לגבי תקופת המאסר והן לגבי גובה הנקנס, שאוטו ביקש להעמיד לתשולם רק לאחר שחרורו ממאסר.

12. המשיבה התנגדה לערעוריהם. עונשו של המערער 1 נגזר ל- 7 שנות מאסר במסגרת הסכמה דיןונית לפיה עתירה המשיבה להטיל על המערער עונש של 8 שנות מאסר כשהמערער היה חופשי בטיעונו. לגופו של ע宾 נטען כי העונש ראוי ומאוזן לאור הפגיעה הקשה בערכיים חברתיים מוגנים. המשיבה דחתה את הטענה כי הסוכן הדיח את המערערם לביצוע העבירות, שכן עוד לפני מסרו היה המערער 1 מעורב בעסקאות נשק וגילה מעורבות עברינית כבדה, בהציעו לשמש נהג לכלי הרכב "לחישול חשבון". לשיטתה, עונשו של המערער 2 הינו קל יחסית, בהתחשב במעורבותו ונסיבות עברו והפער בעונשייהם של המערערים משקף את מידת מעורבותם בעבירות, כך שאין להתערב בענישה.

דיון והכרעה

13. דין שני הערערומים להידחות. כידוע, אין ערכאת הערעור מתערבת בענישה אלא במקרים חריגים שעוניים טעות מהותית בגזר דיןה של הרכאה הדינונית אוחrigה במידה ניכרת מרמת הענישה הנוגעת או הרואה במקרים דומים (ע"פ מדינת ישראל נ' ابو אלקיעאן (4.6.2017)). עוניים של המערערומים אינם מגלה עילה כאמור.

14. לב לבו של כתב האישום הוא בעבירות הנשך. בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה היתרה שבUberות אלה בשל פוטנציאל הפגיעה הרחבה והקשה הגלום בהן, ועל הצורך בуниשה מחמירה של כל סוג המעוורבים בהן (ע"פ 4154 דהود נ' מדינת ישראל, פיסקה 11 (להלן: עניין דהוד) (19.1.2017); ע"פ 11/7268 גראבן נ' מדינת ישראל, פיסקה 7 (8.8.2012), כמו גם על מגמת ההחומרה ברמת העニישה הנהוגה בשנים האחרונות (עניין דהוד הנ"ל וע"פ 1397 מדינת ישראל נ' חמיאל, פיסקה 12 (להלן: עניין חמיאל)(12.9.2016)). כשלכל כל אלה יש להוסיף לדבר חומרה נוספת מקום בו, כבעניינו, מדובר בנשך אוטומטי שפגיעתו עלולה להיות חמורה ונרחבת אף יותר (עניין חמיאל, פיסקה 13).

עjon בפסקתו של בית משפט זה מלמד על רפ' ענישה דומה, שהוטל במקרים דומים ואף במקרים שנפלו במידת

חומרתם ממיתת החומרה בעניינו. ראו: ע"פ 15/785 פואקה נ' מדינת ישראל (6.12.2015); ע"פ 13/2186 עkol נ' מדינת ישראל (18.2.2014); ע"פ 14/5842 דהן נ' מדינת ישראל (29.7.2015); וכן עניין דהוד הנ"ל).

15. כאמור, המערער 1 הורשע בביצוע ארבע עסקאות נשק חמורות שככלו מכירתם של שני תתי מקלע מאולתרים, רובה סער, תחמושת לאקדח, מחסנית וכדורים וכונת טלסקופית. נסיבות החומרה בעניינו אין מתמצות בכך, שכן לעבירות הנשק מצטרפות עבירות של סחר ברכב ובחלקים גנובים והעמדת אמצעים לביצוע פשוט - בידועו כי כלי הרכב הגנוב נעוד לביצוע ירי במסגרת "חיסול חשבונות" תוך שהוא עצמו עצמו כנהג הרכב - וכן עבירות סמיים, זיווג ועבירות על חוק הכנסת לישראל. על רקע זה, לא מצאתי כי עונשיהם של המערער 1 ושל המערער 2, שהורשע בשתי עבירות של סחר בנשק, חריגים במידה ניכרת ממידיניות העונישה הנהוגת.

16. המערער 1 העלה, כאמור, טענות רבות ביחס לקביעת מתחמי העונישה ולקביעת העונש. אולם, משהתואצאה העונשית נמצאה ראייה, לא מצאתי להידרש לטענות אלה (לבחינת התוצאה העונשית להבדיל ממנגנון הבניית שיקול הדעת בעונישה ראו ע"פ 15/8109 אבטן נ' מדינת ישראל, פיסקה 8 (9.6.2016)). כך גם לא מצאתי כי העונש שהוטל על המערער 1 מගלם נתונים שגויים ביחס להרשעתו הקודמת, או כי לא ניתן משקל הולם לנסיבות חייו, להשלכה הקשה הצפואה של המאסר הממושך על משפחתו ולידיו הקטנים וכן גם להודאתו במעשים.

17. כך גם לא מצאתי מקום להתערב ולקבוע כי הסוכן המשטרתי היה "סוכן מדייח". כפי שעולה מעובדות כתוב האישום המתוקן, המערער 1 ביצע מיזמות פועלות רבות למימוש עסקאות בנשק, תוך שהוא מעלה ומשכךל הוצאות שהועברו לסוכן ואף מציע לשמש כנהג המילוט של הרכב הגנוב שבו ביקש הסוכן לעשות שימוש לצורך חיסול חשבונות בירי. העובדה כי לאחר פניות הסוכן הצליח המערער 1 להשיג שלושה כל'י נשק, תחמושת ואביזרים נוספים, בעלי ערך כספי גבוה, ולהעבירם לידי הסוכן מצבעה על גישות גבוהה של המערער 1 לנשק על סוגיו השונים ולאנשים העוסקים בסחר הבלתי חוקי בו. משכך, נדחית גם טענתו של המערער 2 כי העבירות שבנן הורשע לא היו באות לעולם אללא פנויתו של הסוכן אל המערער 1.

18. נכון כל האמור לעיל, שני הערעורים נדחחים.

ניתן היום, י"ח באב התשע"ז (10.8.2017).